Tizenkilenczedik évfolyam. 135. szám. Kolozsvárt, péntek, junius 17. 1898.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az „ELLENZÉK“ előfizetési dija:
Egész évre 16 frt v. 32 korona. | Negyedévre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.
Reklam sora 1 forint.
Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.
Hivatalos közlemények sora: 5 forint.
Nyilttéri czikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Mi következik?

Még is csak csodálatos dolgok történnek némelykor ebben a mi kös Monarkiánkban.

Deák Ferencz 1867-ben létesitett államszerződést Ausztriával.

Ebben a szerződésben egyebek köt az is foglaltatik, hogy a közös szükséghez való hozzájárulás számará- ját a két állam 10 évről 20 évre szóles alkotmányos uton, tehát tör- vényhozásilag állapitja meg.

Az 1867-iki törvényben, mely e szerződést beczikkelyezte — a közös szükséghez való hozzájárulás aránya 30 és 70 százalékban állapittatott meg. Szerint is lettek ez ideig a közös szükségek a két állam által fedezve. Immár tehát három czikluson, vagy is esztendőn keresztül Magyarország a közös kiadásokból fedezett harmincz százalékot, Ausztria pedig hetvenet.

1897-ben már meg kellett volna tani ezt a szerződést.

Ámde mindekkorig nem történt meg.

Ennek egyik oka az volt, hogy az osztrákok kezdték igen magasnak találni e maguk kvótáját és igen alacsonynak a miénket.

Aztán megkezdték az alkudozásokat. Ugy a magyar, mint az osztrák kormányok és kvótabizottságok több ször összeültek. Tanácskoztak longum latum. És szétmentek mindannyiszor minden eredmény nélkül.

E közben ugy a magyar, mint az osztrák kormányok a vám- és kereskedelmi szerződés megujitását tárgyazó törvényjavaslatokat elkészitették. A magyar kormány be is terjesztette azokat a parlamenthez. Ez meg az ügyre rendelt szakbizottságokhoz utalta.

Az osztrák kormány is hasonlóképen cselekedett.

És most itt jön a komikus tor- lat.

Ausztriában ugy fordultak a dolgok, hogy ott a parlamenti működés lehetetlenné vált. Ott tehát hiányzik az az szerv, a mely szükséges ahhoz, hogy Magyarországgal a kiegyezési szerződést érvényes formák közt megujitsa.

És még csak remény sincs arra, hogy Ausztriával ebben az esztendőben alkotmányos uton szerződhessünk.

Erre fogja magát a magyar kormány és minthogy egyebet nem tehet, a kiegyezési javaslatokat egyszerűen visszavette a törvényhozástól, mert hát azokból ugy sem lehet törvény.

Már most mi következik?

Hát a két állam kvóta bizottságai ismét összeülnek.

Mind a kettő megteszi a számitásait. Egyik, mint a másik kidolgozza a maga javaslatát számtani alapokon.

Számtani tabellák készülnek a jövedelmezőségi adatok felhasználásával.

Mind a két bizottság a maga tabellái alapján ki fog hozni egy numerust.

Az egyik numerus a magyar, a másik az osztrák kvóta arányát tünteti fel.

És minthogy alkotmányos szervek, és pedig osztrák részen, nincsenek még ahhoz, hogy a két numerus felett határozzon, beáll az az eset, hogy hát döntsön a király.

Tehát dönteni fog a korona. És a mit ő határoz, a szerint fog egyik és a másik állam a közös kiadások fedezetéről gondoskodni.

Már, hogy akkorára melyik részen látja meg az igazságot, természetesen előre nem tudható. Előreláthatólag a két állam kormányának fejei és szakminiszterei kapaczitálni fogják a koronát a maguk numerusaik, illetve igazuk iránt. Aztán a melyik jobban ért a kapaczitáláshoz, annak a numerusa válik ki győzedelmesen az ütközetből.

Ma tehát ugy állunk, hogy bizonyosat csak arról szólhatunk, hogy a törvényhozás nem fog a kiegyezés kérdésében határozni, hanem a végső espedienshez folyamodnak, s a döntést a koronára bizzák.

Mikor Deák Ferencz ezt a művét megalkotta, bizonyára gondolt ugyan arra, hogy a két állam törvényhozása esetleg nem fog megegyezésre jutni s fontos kérdésekben és erre az esetre gondoskodott erről a megoldási módról.

Ámde arra bizonyára nem gondolt, hogy a miatt kelljen a korona döntésének érvényesülni, mert nem lesz két alkotmányos állam, a mely egymással érvényes szerződést köthessen.

A korona döntése tehát nem arra az esetre stipuláltatott, a mely most előállott.

Erre az esetre a kiegyezési szerződés világos feltételt állapit meg, mikor azt mondja, hogy a két állam alkotmányos képviselete köthet szerződést.

A mennyiben egyik, vagy másik államban az alkotmányosság felfüggesztetnék, a másik állam visszanyeri önrendelkezési szabadságát.

Mi következik ebből?

Hát egyszerűen az, hogy vége minden alkudozásnak és Magyarország önállóan rendezkedjék be és gazdasági téren függetlenül csinálja a maga dolgait.

Hát ezt vette czélbe a Bánffy kormány?

Nem. Hanem megint csak alkudozik.

És mit tesz ezzel?

Meghamisitja Deák Ferencz művét.

Hát ezt akarja?

A miniszterelnök lovagias ügye.

Jegyzőkönyv

felvéve a Polónyi Géza és báró Bánffy Dezső urak között felmerült ügyben. Budapesten, 1898. junius 15-én.

Jelenlevők az alulirottak. Polónyi Géza ur báró Bánffy Dezső urnak a képviselőház 1898. junius 15-iki ülésében mondott beszédének a tartalmát és modorát magára nézve személyes sértésnek tartja; megbizott bennünket: Kubik Bélát és Tóth Jánost, hogy ezen sértésért báró Bánffy Dezső urtól fegyveres elégtételt kérjünk.

Kubik Béla, s. k.
Tóth János, s. k.

Báró Bánffy Dezső alulirott megbizottai kijelentjük, hogy felünk — figyelembe nem véve azt, hogy ki és milyen sértésért kiván tőle elégtételt, ha egyéni sértést követett el, ezért — ez idő szerint, elfoglalt állására való minden tekintet nélkül, lovagias elégtételt adni kész.

Alulirottak a jelen eset beható mérlegelése után abban a meggyőződésben vagyunk, hogy itt egyéni sértés ténye fenn nem forog. A báró Bánffy Dezső ur által mondottak a Polonyi Géza ur részéről a képviselőházban tett kijelentéseknek képezik jogosult kritikáját. Polonyi Géza ur viszonválaszának megtételéből és az abban foglaltakból nyilvánvalólag ily természetüeknek is tekintettek.

Meg nem engedhetjük ennélfogva alulirottak, hogy — az egyébként is parlamenti korlátok között tartott — politikai vitatkozásból utólagosan személyes sértés konstruáltassék és kijelentjük, hogy a jelen esetben sem magyarázatnak, sem pedig lovagias elégtételadásnak helye nincs.

Báró Fejérváry Géza s. k.
Gajári Ödön s. k.

Miuthogy Bánffy Dezső báró ur megbizottai fentebbi nyilatkozatukban kijelentik, hogy Bánffy Dezső báró beszédében Polónyi Géza urra nézve egyéni sértés ténye fenn nem forog, mi, Polónyi Géza ur megbizottai, ezt tudomásul véve, az ügyet megbizónkra nézve befejezettnek jelentjük ki.

Tóth János s. k.
Kubik Béla s. k.

Politikai hirek.

Ki lesz a főrendiház elnöke? Tóth Vilmos, a főrendiház elhunyt elnöke, még a ravatalon nyugszik s a politikai körökben már megindultak a találgatások, utódját illetőleg. Az eddig kiszivárgott hirek szerint a kormány jelöltje erre a méltóságra: gr. Szapáry Gyula.

A politikai helyzet. A magyar kormány még mindig fentartja tavaly a magyar képviselőházban hangoztatott álláspontját, hogy csakis alkotmányosan kormányzott Ausztriával lép kereskedelmi és vámszövetségre. — Ennek következtében az osztrák kormány el van tökélve az esetre, — ha minden, még megpróbálandó kisérlet kudarczot vallana, a jelenleg érvényben levő alkotmány félretolásával az 1861-iki februári pátens alapján rendezkedni be. Ezzel megszünne a direkt választások utján megalkotott osztrák képviselőház és helyébe lépne a tartománygyülések által delegált képviselőkből álló központi parlament.

Az osztrák kormány ez utolsó eszközhöz csak akkor fog nyulni, ha a most beállott parlamenti szünetek alatt folyamatba teendő tárgyalások, melyeknek az a czéljuk, hogy a parlamenti pártok arra birassanak, hogy a reichsrath mindenekelőtt a kiegyezést és csak azután a nyelvkérdést intézze el, eredményteleneknek bizonyulnának.

Az alkotmányváltozás terve Ausztriában különben nem uj, felmerült az már a Bedeni-kabinet ideje alatt is, a mikor azonban a terv végrehajtását elhalasztották.

Az uj változás időpontja is meg van már határozva. Szeptember vagy október havában császári rendelettel feloszlatnék a Reichsrath és nyomban a rá a 14. §. segitségével életbe lépne az uj alkotmány — ugy, hogy már az év végére meglehetne a kiegyezés is.

Az olasz parlament megnyitása. Tegnap megnyilt az olasz parlament és a kormánypárti lapok kétségbeesett módon erölködnek a tulhatalmas ellenzék lefegyverezésén. Ugy látszik, hogy Rudini végkép elrontotta dolgát a radikálisokkal és boldogulását most már csak a mérsékelt pártoknál keresi. Erre vallanak a törvényjavaslatok, a melyeknek beterjesztését a félhivatalos lapok jelzik.

A sajtóvétségek az esküdtbiróságoktól a büntető törvényszékekhez kerülnek; a „felforgató pártok“ tagjai 3 évnél hosszabb időre terjedő kényszertelepitésre is itélhetők, (eddig 3 év volt a leghosszabb idő); — az összes közhivatalnokok, a kik forradalmi pártok tagjai, megbüntetendők; — a most nyáron megtartandó községi választások csak a jövő évben lesznek a vasuti hivatalnokok katonásitását továbbra is fentartják és egyéb szolgálati ágakra is kiterjesztik; az egyesületi ügyet, a mely minden törvényes szabályozást nélkülözött, rendezni fogják.

Milyen lesz a kiegyezés?

Bécs, jun. 17.

Thun gróf a lefolyt tárgyalások rendjén beismerte, hogy a benyujtott kiegyezési javaslatokat parlamenti uton Ausztriában keresztül nem viheti. Kijelentette, hogy bár minden törekvése a jövőben is oda fog irányulni, hogy a törvényjavaslatok számára a szükséges többséget a Reichsrathban megszerezze. Erre azonban az őszre kilátás nincs. Ebbeli törekvései nyilván a jövőben is hajótörést fognak szenvedni, miután a nyelvrendeleteket vissza nem vonhatja.

Thun gróf e kijelentései folytán a kös zös minisztertanácskozás tárgyát az a kérdés képezte, hogy mikép lehetne fenntartani a jelenlegi állapotot 1903-ig, vagyis a többi kereskedelmi szerződés lejáratának idejéig, a nélkül, hogy az osztrák parlament hozzájárulása szükségessé váljék. — A napokon át tartó tanácskozások a következő megállapodást eredményezték:

Ugy a magyar képviselőházhoz, mint az osztrák birodalmi tanácshoz benyujtott kiegyezési törvényjavaslatokat mindkét kormány visszavonja.

Bánffy Dezső báró; midőn a kiegyezési törvényjavaslatok visszavonását a magyar képviselőházban bejelenti, ezt azzal fogja indokolni, hogy az osztrák parlamenti viszonyok folytán a kiegyezési javaslatok számára az 1867: XII. t.-czikk 25. §-ában kikötött alkotmányos hozzájárulás nem volt biztositható, s igy ezeknek a magyar képviselőházban való tárgyalása is felesleges lenne.

Nyomban e kijelentés után, hivatkozva az 1867:XII. t.-cz. 68. §-ára, mely szerint az ország önálló törvényes intézkedési jogát magának fentartotta: önálló intézkedés gyanánt benyujtja az Ausztriával kötendő kereskepelmi szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot.

E kereskedelmi szerződésben benfoglaltatnak majd jelentéktelen összevonásokkal, az összes benyujtott — de akkor visszavonandó — kiegyezési javaslatokban foglalt intézkedések.

Bánffy Dezső báró e kereskedelmi szerződést többségé által a magyar képviselőházban elfogadhatja és Ausztriában a keres-

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1898. Junius 17.

Az uj szintársulat.

III.

Ugy látszik, sokan vannak az uj társulat tagjai között, a kik babonásak. Nehogy azt higyje valaki, hogy ezt csak én fogom fel. Nem. Véletlenül jöttem a felfedezésre. Harmadik váradi látogatásom alkalmával azzal támad meg a szinház egyik női tagja: miért irok mindig pénteken a társulatról? Utánagondolok. Csakugyan ugy volna? Perben kisült, hogy ugy van. Alig mulik el pár perczecz, egy másik támad meg, hogy miért irok 13-ikán a társulatról? Hogyan? 13-ika volt volna? Csakugyan az volt. Péntek és hozzá még — 13. No ugyan duplán szerencsétlen ez a társulat, ha Kolozsvárt csak pénteken és 13-án irnak róla. Ki fog sikerülni a vonat, mikor az őszszel haza felé jönnek. Az már bizonyos. Vagy ha nem, legalább szerencsétlenség lesz; a babonásak ugy látszik. Isten bizony, nem szeretném, ha annyi bohém-vér az én lelkemen száradna. Felfogtam tehát a babonásak kedvéért, hogy pénteken nem irok többé. És ime, milyen csodálatos a végzet: a harmadik czikkem is péntekre esik. No de, ugy tudom, Bölöny intendáns nem babonás. Ha a fő nem babonás: ne legyenek babonásak a tagok sem.

Eltekintve a tréfától, sokan kérdezték, miért irok váradi látogatásaim után csak napok mulva az előadásokról? Ne gondolja senki, hogy a „nonum prematur in annum“ elvet követem. Utóvégre azt bárki beláthatja, hogy napok mulva sokkal tárgyilagosabban lehet megbirálni valamit, mint nyomban az esemény után. Az embert száz meg száz dolog foglalja el ezalatt. Egyik impressió a másikat szoritja ki. Ha öt-hat nap mulva is — marad még valami belőlük: azt bátran papirra lehet vetni. Bizonyos, hogy ment lesz a tulzásoktól.

A mi Váradot illeti, most már békésebb ott is az élet. A Bazár szorosban minden csendes. A közönség s az illetékes faktorok is kiheverték az egy hónapos váltólázat, a mit ugy a legsötétebb Afrikában, mint a nagyváradi fabódéban a — „Jóremény ség“ fokánál kapnak meg. Most már jó a társulat. Kovács Gyulát, Szentgyörgyit és Vendreit végleg — akczeptálták, a mit a kolozsváriak örömére sietek konstatálni. Most már olyasmit is hallottam, hogy a Bölöny intendáns társulata kitünő, vagyis — bódéképes testület.

Váradon jóformán a „Bajazzók“ előadásáért időztem egy napig. Mondhatom, nem bántam meg. Igazi élvezet volt végighallgatni. De meg tanulságos is, hiszen Leoncavallo operája igazán próbára teszi ugy a sólistákat, mint a kórust és a zenekart. Minden tulzás nélkül állitom, hogy ezt a próbát Bölöny társulata fényesen kiállotta. Ilyen precziz operaelőadás a ritkaságok közé tartozik. A kik azt szokták hangoztatni, hogy csak az operaházban lehet igazán élvezni operát: bizonyosan megváltoztatnák nézetüket egy ilyen előadás után. A sikerben legnagyobb része van Stephanides Károlynak, ki tüzzel-lélekkel dirigált s az előadásnak vezető szelleme volt. Egy ilyen sikere után minden habozás nélkül kimondom: geniális karmester. Ilyen eredményt felmutatni egy hónap alatt, nem közönséges dolog. Stephanides ujra bebizonyitotta, hogy megbecsülhetlen tagja a társulatnak. (Bölöny intendáns különben jól tudja ezt s a mint tőle hallom, már gondoskodni akar segédkarmesterről is, nehogy a jelenlegit kimeritse a sok munka. Ez mindenesetre helyes és igen méltányos dolog.) A kar meglepő preczizitással énekelt. A sólisták is derekasan megállották helyüket. Mezey Mihály Canio szerepében általánosan elismert, nagy sikert aratott. Ilyen szépen, ennyi finomsággal énekelni ezt a nehéz szerepet csak igazán képzett és muzikalis énekesnek lehet, minő Mezey Mihály. Ő kipróbált, erős oszlopa az énekes társulatnak. Székely Irén Neddajáról nagy elismeréssel szólhatok. Ez elismerés ugy a perfekt koloratur énekesnőnek, mint a játszó szinésznőnek szól. Gyönyörü hangja, iskolája teljesen érvényre jutott énekében, mely bővelkedett a subtilis finomságu részekben; s a szerepet szépen meg is játszta. Toniot Fehér József, az operaház tagja énekelte, ki uj ember a társulatnál. Igen jól iskolázott, szép hangja van. Az intendáns bassistának akarja szerződtetni. Hangjának ugyan nincs bassus karaktere, inkább bariton; de annál jobb. Nekünk inkább van szükségünk olyan énekesre, ki magasabb fekvésü ének partikat is tud énekelni, mint a ki hangjánál fogva csak a fölötte szük bassista szerepkörben használható. Ugy hallom még nincs szerződve. Ohajtandó volna, hogy ez mielőbb megtörténjék. Leövey Peppet csinosan énekelte. Kassai Silviója sikerült volt. A szereplőket a közönség előadás közben nagy ováczióban részesitette s többször kihivta. A hosszas hivásokra a karmesternek is meg kellett jelennie a lámpák előtt. (Ha rosz máju volnék igy fejezném be az előadásról szóló megjegyzéseimet: Az előadás mindenképen jó volt. Figyelmeztetem azonban Stephanides karmestert, hogy „Bajazzok“-at nem szabad sárga czipőben dirigálni. A párisi opera karmestere ezt nem tenné meg. Ismertem Máté-Szalkán egy karmestert, ki ezt az operát lakkczipőben dirigálta. Ez a helyes. Olasz operákban mindig lakkczipő kell. L. „Kakas Márton“.)

Ott voltam a „Diplomás kisasszonyok“ előadásán is. Rosz darab. Tavaly leszidtam, mikor nálunk adták. Nem is irok csak egy szereplőjéről, Margó Zelméről, kinek hires szerepe Oczeána. Legalább 30-szor játszta Budán Krecsányinál. Az intendáns ebben látta először és nyomban szerződtette is. Nem csodálom, mert igazán kitünő benne. Kicsiny szerepe van, de végtelen ügyességgel játsza meg. Mintha egy igazi franczia énekesnő vére pezsegne ereiben. De nem hiszem, hogy volna franczia chansonette énekesnő, ki ennyi bájjal, ilyen graczióusan tudná játszani ezt a szerepet és ugy énekelné azt a pár kuplét, mint Margó Zelma. Nyárai, mint komédiás egy pár Salvini pózzal keltett nagy derültséget. Az ujak közül még Miklósi Ilonát láttam. Méltatlanság volna tőlem, ha ilyen darabban mondanék véleményt róla, a drámai szinésznőről. (Különben még hozzá beugrás volt egyik énekesnő helyett). Marosi Adél egy jövő századbeli empanczipát hölgyet mutatott be találóan. A kisasszony csinos; többet most nem mondhatok róla. A többi szereplőt nem háborgatom.

Az opera és operett társulat tehát kitünő. Bölöny intendáns igazán szerencsés kézzel válogatta meg az énekeseit. A kar is igen jó, sok csinos van közöttük. A zenekar kitünő. De ezzel még nem fejezte be Bölöny szervezését. Ugy a kart, mint a zenekart erősiteni fogja több taggal. Ezzel azt hiszem, be is fejezhetem az énekes társulatról szóló ismertetésemet. Most már menthetetlenül a drámai társulat kerül sor alá.

Barabás Ábel.

Gyilkossággal vádolva.

— Angolból forditotta: **Amica.** —

Prólog.

VIII.

(Folytatás.) (26)

Pál és én, Májusban fogunk megeskődni.

Ő kapott tudósitást Amerikából, az uj világban uj otthonunk előkészitésével sietek, hogy megérkezésünkre rendben legyen. Conway arról beszél, hogy mézes hetek után szállunk hajóra, de én ezt az inditványát nem fogadom el. És végre megegyezünk, hogy „haza“ megyünk rögtön, hogy a szertartást követő napon indulunk. Érzem, hogy

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kedelmi szerződésekhez szükségtelen a birodalmi gyülés hozzájárulása, hanem a kereskedelmi szerződést az ugynevezett „Kaiserparagraph“ alapján léptetik életbe.

A két kormány megállapodásának létrejövetele után rendezte el az uralkodó Thun gróf előterjesztése folytán az osztrák birodalmi tanácsnak bizonytalan ideig való elnapolását; a birodalmi tanács tovább működésre szükség nincs. Igy az osztrák Reichsrathot előrelátólag csak már a kereskedelmi szerződés megkötése után fogják ujólag összehivni.

A közös miniszterek tanácskozásának további tárgya a kvóta megállapitásánál követendő eljárás volt.

A két kvóta-deputáczió hetes albizottságainak e hó 25-én megtartandó folytatólagos szóbeli tárgyalásánál magyar részről fel fogják szólitani az osztrák bizottsági tagokat, hogy terjeszszék elő ama részletes számitásokat, melyek folytán az általuk elfogadott és a magyar kvótabizottság által ajánlott számitási alap mellett a magyar részről fizetendő 37.8 százalékot, mint végeredményt mutatták ki. Magyar részről biztosra veszik, hogy ha az osztrákok előterjesztik is ezt a részletes számitást, ennek alapján sem lesz a végeredmény 37.8 százalék, hanem ennél kevesebb De ezt sem fogadja el a magyar bizottság, mire a tárgyalásokat befejezik és mindkét kvóta-bizottság megteszi jelentését. A két kormány azután ezek alapján megkezdi egymással a tárgyalásokat és e tárgyalások némi közeledésre, de végeredményre nem fognak vezetni. Ennélfogva a két kormány különkülön tesz majd előterjesztést az uralkodónak, ki e két előterjesztés egybevetésével fogja meghozni a döntést. E döntés a kvótára nézve már julius végén, vagy legkésőbb augusztus elején meg fog történni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, junius 17.

— **Ereklyék a daliás időkről.** Most mindennap hoznak, vagy küldenek be ereklyéket a nagy időkből. Bálint István behozta Bornemisza kardját és szuronyát, a melyet mint nemzetőr 1848—49-ben használt. Százasok és kisebb szabadságharczbeli pénzek csak ugy repülnek be az Ereklye Muzeum rendezői asztalára, — a mióta az Unió-kiállitás megnyilott. Ujabban Szabó Józsefné, Balázs Sándor, Nagy Sándor 100 forintos, Lukovits Lajos, Petrán József, Petrán Tibor, Sárdy Istvánné, Barabás Arpádné, Gombos Károlyné, Felházy Jánosné, Gaszner Rezső, Tóth Sámuel egykori kézirati naplót adott be. Egy nagyon becses emléktárgy érkezett az alábbi levél kiséretében:

Tisztelt Kuszkó ur!

Küldök a Történelmi Muzeumnak egy huszár carabinert, mely fegyver a rendes fegyvere volt a lovasságnak 1848. előtt, valamint az 1848-iki magyar háboruban.

Kolozsvár, 17/6. 1898.

Tisztelettel maradok

Hive **gr. Esterházy Miguel.**

Nagyon becses ereklye a Bem tábornok fényképe, a melyből több példányt küldött be megelőzőleg Gámán Zsigmond ipar és keresk. kamarai titkár. E duplumokból a muzeum kiválóbb látogatóinak is adtak egy-egy példányt. Különben minden látogó képet, könyvet, folyóiratot, verset, vagy nyomtatott levelet választhat a bizottság asztaláról, melyet minden látogatási órán megtöltenek ilyenekkel.

— **Telefon-dijak.** A telefon-dijak magassága mindenfelé zugolódást kelt. Maros-Vásárhely város közönsége is zugolódással fizeti a dijakat. A maros-vásárhelyi iparkamara idei negyedik teljes ülésén elhatározta, hogy a telefon dijainak leszállitása érdekében felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez. Milyen jámbor határozat! Ez a vidéki kamara még nem tudja, hány felirat ment már ebben a tárgyban, hány jogos kifakadás a sajtóban. Annyit ér mindenik, mint a nagy-kőrösi szentelt viz. Érélyesebb lépésre készülnek most a telefon-előfizetők. Sztrájkolni fognak! Egyhangulag készülnek felmondani az egész erdélyi részekben a telefon-előfizetést; hadd lássa a kormány, hogy előfizető nélkül mit érnek azok a kifeszitett drótok, a melyek után ma valósággal uzsora-kamatot szed az állam.

— **Unió kiállitás látogatói.** Gr. Tholnay Reginánd, dr. Szász Béláné, Parády Kálmánné, Szász Ilona, Szász Erzsi, Parády Gizella, Karácsony Sándor birtokos Kékes, Szántó Károly, Kovács Albert közép isk. tanár, Szinér-Váralja, Kertész István birtokos Sárd, Várady Béla tanár, Királyfalva, Vincze András, Magyar-Fenes, Irsai József kör lelkész Ördög-keresztur, Karácsonyi Miklós vám ellenőr, Reill Dániel, gr. Kun Károly, gróf Kun István, Incze Józsefné, dr. Könczey Imre, Incze Tibor, Incze Blanka, Vikol Róza és Karolin, Pál Bálint tanitó Gerend, Ágoston Árpád Gyalu, Mattai Kálmán, Vikol István, Blét Józsefné, Szántó Károly, Lönhárt Frigyesné és sokan ifjak és öregek. Tegnap a tetszés szerinti, 5 krtól 5 frtig felfelé menő pénzadományokból 21 frt folyt be a nap folyamán. Vidékről most is sok levelet küldenek, kérik a kiállitás együtt tartását e hó folyamán, hogy alkalmat vehessenek a bejövetelre és megtekintésére. Mint az eddig közlött névsor is mutatja, idáig aránylag több volt a vidéki látogatója, mint a helyi. Igen sokan egyes látogatók által felbuzditva csupán eme a kiállitás és muzeum megtekintése kedveért be jöttek s egy egy napot töltöttek bent a tárlat ereklyéi képei és iratai megszemlélésével.

— **A kolozsvári dalkör** holnap délután tartja a Liceum épületében lévő próba teremben rendes évi tisztujitó közgyülését. A gyülésen, mint az előjelekből látható, megmaradnak az eddigi tisztviselők, csupán a titkári állás betöltése kerül szönyegre. Az egylet munkás és érdemes titkára Csiky Emánuel u. is, kinek az egylet fellenditése körül sok érdeme van, szoros elfoglaltatás miatt megválni készül a tiszteletbeli hivatalától.

— **Olasz vivás.** Az olasz vivásnak hivei mindinkább szaporodnak Kolozsvárt. Giroldini az olasz mesternek a nyári idő daczára szép számmal vannak tanitványai. Ez arra inditotta a vivómestert, hogy ha elegendő tanitványa jelentkezik, szeptemberig megnyissa a tanfolyamot. A kik egy, két, vagy három havi tanfolyamban részt venni kivánnak, most még jelentkezhetnek.

— **Meggyilkolt fiu.** Várkonyi Lajost, egy tizennégy éves siketnéma fiut, tegnap reggel átmetszett nyakkal meggyilkolva találták Jászberényben. Az elrendelt vizsgálat kideritette, hogy a siketnéma tulajdon édes atyja, Várkonyi Lajos ugyanis, soha lelki nyomorék, félkegyelmü hülye volt, rakonczátlan természetével mégis nagyon sok galibát okozott. A szomszédok háziszereit ellopta, nagy gyönvörüséggel öldöste le a házi állatokat, több effféle károkat okozott, a miért azután atyjának kellet megfizetnie a kártéritést. Tegnap szintén kártéritést kellett az öreg Várkonyinak ilyen rongálásért fizetnie, a mi aztán olyan haragra lobbantotta, hogy egy kezetügyében eső kést a szerencsétlen fiu nyakába döfött. A fiu nyomban meghalt. Borzasztó tette után a gyilkos apa megszökött, de Kazay rendőrbiztosnak még aznap sikerült elfognia. Az elővizsgálat befejezése után Várkonyi Gábort átadták a jászberényi járásbiróságnak.

— **Brassai-ünnep.** Az Országos Középiskolai Tanáregyesület kolozsvári köre vasárnap d. e. 10 órakor az unit. főgymn. disztermében Brassai Sámuelnek, a magyar tanárok mesterének emlékére ünnepies diszgyülést tart, melyen Boros György, Brassairól, mint tanárról tart emlékbeszédet. — Az elnökség nemcsak a tagokat kéri minél teljesebb számu megjelenésre, hanem az érdeklődő közönséget is szivesen látja.

— **Tudomásul.** A „Küküllőszög—bonyhai“ vonalrész f. évi junius hó 16-án, a 7212. számu vonattal, a forgalomnak átadatik.

— **Bonczolás a ravatalnál.** Tegnap délután ép oly ritka, mint méltó feltünést keltő eset történt Kolozsvárt. Egy fiatal asszony holttestét a temetés előtt fél órával leszedték a ravatalról, s birósági közbejövetel mellett felbonczolták. Az eset következő: Szőts András mészáros mesternek fiatal neje Kilin Borbára pár nap előtt egy kis gyermeknek adott életet. Maga a szülés is csak orvosi közbejövetel mellett vált lehetővé, minek megtörténte után az ifju asszony állapota egyre sulyosabbá vált s nem sokára reá meghalt. Tegnap délutánra volt kitüzve a temetés ideje. Tegnap délben azonban feljelentés érkezett be a kolozsvári kir. törvényszékhez, mely azt tartalmazta, hogy Szőts Andrásné a szülés folyamán és azt követőleg alkalmazott szakértelmetlen orvosi kezelésnek lett az áldozata. A törvényszék e feljelentés következtében haladéktalanul megtette a szükséges lépéseket s tegnap délután közvetlen a temetés előtt dr. Gocs Jenő vizsgálóbiró, dr. Kenyeres Balázs egyetemi tanár és dr. Kerekes Gyula törvényszéki orvosok kiszálltak a halottas házhoz s a ravatalon nyugvó halottat onnan leemeltetvén, egy mellékasztalra helyezték és — felbonczoltták. A bonczolás eredményéről természetesen nem tudhatunk még pozitiv dolgokat, mert maguk a bonczolást végző orvosok csak irásos szakjelentésükben fognak véleményt mondani. Annyiról azonban a közvetlen környezetből értesültünk, hogy az ifju asszony váratlan halála nagyon és szoros összefüggésben van azzal az orvosi kezeléssel, melyben részesült. Hogy aztán tényleg a kezelés volt a halál okozója s a kezelő orvos bünös-e, vagy ártatlan, azt a további vizsgálat fogja kideriteni. A temetésre egybesereglettek körében a bonczolás hire nagy konsternácziót idézett elő, s mindenki csak erről a ritka és bizonyára eléggé szenzációs esetről beszélt. E hivatalos müvelet következtében az elhunyt nő temetését másfél órával később eszközölhették a kitüzött időpontnál.

— **„Térden felül“.** A helyben megjelenő „M. P“. czimü ujság tegnap kiadott számának hirrovatában azt panaszolja fel — a téli szinházban folyó átalakitások ötletéből — hogy a zenekar tagjai igen magasan ülnek, a karnagy még magasabban ül, és a zenekar felső párkányzatával végig futó lámpasor ernyője meg aztán épenséggel ugy elveszi a földszinten ülő nézőközönség elől a kilátást, hogy a szinpadon játszó szinészek és szinésznők (!) csak térden felül láthatók. Hát ebben tökéletesen igaza van a „M. P“.-nak. A tisztelt néző közönségnek minden forum által bizonyára egyértelmüleg elismert jussa van arra, hogy a szinészeket és főleg a szinésznőket (?) a szinpadon ne csak részletekben, hanem a maguk egészében lássa. És, mert a szinpadon mozgó, személyiségek egyik-másikánál még a — térden alul is van valami látni való — csak a közönség jogos igényeinek kielégitését veszi czélba a „M. P.“ akkor, a mikor a kilátásnak emlitett akadályait elháritani igyekszik. (Hogy a kakas csipje meg!)

— **Római leletek Erdélyben és Aradmegyében.** Emlitettük már, hogy Téglás Gábor dévai reáliskolai igazgató, ki régészettel is foglalkozik, tanulmányutat fog tenni Aradmegyében a római sánczok felkutatására. Előbb azonban az alispánhoz fordult, hogy szerezzen részére adatokat a községekből.

Az adatok között a legérdekesebb Kuvin községé. Olyan régiségekről tesznek jelentést, melyek felkutatása tudományos szempontból igazán megérné a fáradságot és költséget. A jetentés szerint Kuvin határában délről északra huzódik egy római sáncz, mely Kovaszincz határában vész el. Két neve is van; az oláh lakosság egy része Valul román-nak nevezi, a másik része Sancu alu Trajánnak, a mi azt látszik bizonyitani, hogy e sáncz még Traján császár idejéből származik. Évekkel ezelőtt találtak is egy hamvvedret a sáncz tövében, a mi Popovits Desseán János volt aradi ügyvédhez került.

Timpián Tódor szántóföldjén láthatók a nyomai egy rombadőlt régi várnak, melyet Csetátye néven emlegetnek a községben. A községi legelőn pedig alig látható nyomai találhatók egy ősrégi klastromszerü épületnek, melynek falai és pinczéje a század elején még épek voltak. Az öreg emberek még emlékeznek rá s azt is tudják, hogy Monasztiré-nek hivták. Ma már csak kő, vakolat és rengeteg sok emberi csont található a helyén. Mindenesetre érdemesek volnának ezek az emlékek a kutatásra. — Ki tudja, milyen értékes regiségeket rejtegetnek magukban?

Téglás Gábor fedezte fel Alsó-Fehérmegyében, az Abrudfalva feletti fensikon levő római sirokat is. Erről az akadémián felolvasásokat is tartott és az Archeologiai Közlönyben részletes tanulmányt irt róluk.

Elismeréssel jegyezzük fel Téglás Gábor főigazgató szivós kitartását e tudományos szempontból fontos kutatások terén. — Jellemző ezzel szemben s arra a bizonyos szalmalángra emlékeztet, az alsófehérmegyei történelmi és régészeti társulat absolut tétlensége.

E társulat 1890—91-ben nagy vehemencziával hozzá kezdett, hogy ismét felfedezze és feltárja ezeket az Abrudfalva felett levő legelőn ma is látható pogány sirokat. Irt ebben az ügyben jobbra-balra. A mikor már az engedélyt mindenünnen megkapta, elhamvadt a felbuzdulás szalmalángja s a pogány halottak, szájukban egy-egy obolussal, ma is háboritatlanul alszanak, álmodva jeles császáruk Vespazian tetteiről.

Valóban az erdélyi tudományos társulatok és gyüjtemények férfiai, kitartást, buzgóságot tanulhatnak Téglás főigazgatótól.

— **Serly társulata nyomorban.** Serly Lajos tudvalevőleg arról nevezetes, hogy minden évben kompromittálja a magyar szinészetet egy-egy balul sikerülő külföldi kirándulása által. Az idén is ilyenformát követett el. Már a tavaszon, valóságos hátborzongás fogott el, mikor arról értesültünk, hogy Serly Lajos Londonba m[illegible] sulatot szervez. Már akkor sejtettük, [illegible] ennek a kimenetele. Serlyt ugyanis [illegible] mertük. Ő nem képes egy szinházat [illegible] egy szintársulatnak igazgatója lenni. [illegible] lehetne képes, mikor már kolozsvári ku[illegible] korában sem tudta rendbetartani a [illegible] gatója. Serly jó zenész; maradt volna [illegible] és ne akarjon igazgató lenni. Ezt a[illegible] most, mert lelketlenség az, a mibe Se[illegible] vert egy csomó szerencsétlen szinész[illegible] kiket Londonba vitt ki. Még ha ki i[illegible] anyagilag, akkor sem volna köszönet, [illegible] hiszen ilyen mindenféle ripacsokból á[illegible] sulat csak kompromitálná a magyar sz[illegible] tet. Hát még mennyire kompromittál[illegible] mikor az egész városban hire van, hogy [illegible] tagu társulat züllik az angol fővárosban [illegible] mit ennie, éhesen ödöng szerte az u[illegible] Még jó szerencse, ha egyiket másikat [illegible] utlevéllel haza küldik. Most már a s[illegible] koldulni kénytelenek, mivel semmi gá[illegible] láttak. Több jótékony ember küldö[illegible] frtot nyomoruk enyhitésére, de mi a[illegible] akkora társulatnak. Egy falat kenyé[illegible] napra. Ebből a szomoru esetből m[illegible] vonja le azt az igazságot: a ki nem [illegible] szinigazgatáshoz, s a kinek pénze sincs [illegible] ne akarjon külföldi babérokat szerezni. [illegible] még hagymakoszoruval sem fogják jutal[illegible] a mi utolsó esetben mégis eledel az é[illegible] lónak.

— **Évzáró ünnepély.** A kolo[illegible] unitárjus kollegium önképzőköre együtte[illegible] záró ünnepélyüket f. hó 19-én d. u. 3 [illegible] tartják meg a Collegium disztermében [illegible] vetkező müsorral: 1. Énekel az ifjusi [illegible] da. 2. Évi jelentések, tartják: a) Deák F[illegible] theol. önképzőköri elnök, b) Kriza [illegible] főgymn. önképzőköri elnök. 3. Zene: B[illegible] az ifjusági zenekar. 4. „Iskárioth“, irta [illegible] A., szavalja: Nagy Béla III. éves pap[illegible] dék. 5. Énekel az ifjusági dalárda. [illegible] föld és népei“, irta: Gabányi Á., szava[illegible] Ürmösi József gymn. VII. oszt. t. 7. [illegible] Előadja az ifjusági zenekar. Az ünnep[illegible] az érdeklődő közönséget tisztelettel meg[illegible] a rendezőség.

— **Házasság.** Nemes Ignácz m. [illegible] raktárfőnök folyó hó 12-én oltárhoz ve[illegible] Wellesz Mariska kisasszonyt, Wellesz Sá[illegible] leányát Gyulafehérvárt.

— **Önálló vámterület.** A m[illegible] vásárhelyi kereskedelmi és iparkamara [illegible] 4-ik teljes ülésén Tauszik B. Hugó kir. [illegible] nácsos kam. elnök vezetése alatt a napi[illegible] előtt e kereskedelmügyi miniszternek az [illegible] vámterületre vonatkozó (bizalmas) leirá[illegible] az ennek alapján készitett terjedelmes [illegible] bizottsági javaslatot tárgyalta. A bizo[illegible] javaslatot, melynek főeszméje, a magyar [illegible] és kereskedelem megszilárditása, egész [illegible] delmében elfogadta és a kereskedelem[illegible] miniszterhez terjeszti fel a kamara.

— **Sorsolás.** Jósziv sorsjegyek 10[illegible] forintot nyert a 279 sorszám 15 szám, [illegible] forintot nyertek: 772 sor. 94 sz, és 7095 s[illegible] 1 sz. 500 forintot nyertek: 504 sor. 8. s[illegible] 6988 sor. 47 sz. 100 forintot nyertek: [illegible] sor. 26 sz. 404 sor. 74 sz. 2359 sor. 88 [illegible] 2627 sor. 7 sz. 25 forintot nyertek: 270 [illegible] 96 sz. 834 sor. 5 sz. 1003 sor. 97 sz. 29[illegible] sor. 57 sz. 4219 sor. 35 sz. 4506 sor. 88 [illegible] 5406 sor. 60 sz. 5782 sor. 83 sz. 6216 s[illegible] 92 sz. 7016 sor. 3 sz.

— **Csendélet Jászberényben.** Az az ü[illegible] a mely Eördög János a nemzetipárt elnö[illegible] és Elefánthy Sándor h. polgármester kö[illegible] felmerült — szenzációs fordulatot vett. T[illegible] valevőleg Eördögh lovagias elégtételt [illegible] ellenfelétől, ki azonban kijelentette, h[illegible] addig, mig a büntetőtörvényszék ez ügy[illegible] nem itél, elégtételt nem ad. A jászber[illegible] uri-kaszinó választmánya tárgyalás alá v[illegible] a két kaszinótag között fennforgó ügy[illegible] rövid vita után egyhangulag kizárta Elefánt[illegible] alpolgármestert a kaszinóból. Elefánthy [illegible] határozat által sértve érezvén magát, a [illegible] gyelmi választmány összes tagjait — vála[illegible] mány 25 tagból áll — provokáltatta. A f[illegible] gyelmi választmány t. i. azzal indokolja h[illegible] rekesztő határozatát, hogy az alpolgárme[illegible] megtagadta Eördöghnek a szatisfakczió[illegible] provokált 25 választmányi tag közül tiszt[illegible] az emlitett gyülésen nem vett részt, mint[illegible] kijelentették, hogy ez ügybe nem avatk[illegible] nak. Az ülésben részt vett kilencz tag [illegible] nagyobb része már elfogadta a kihivás[illegible] megnevezték segédeiket, a kik között a fá[illegible] gyalások a párbajok ügyében folyamatba[illegible] vannak. A tömeges párbajügyek a városb[illegible] óriási feltünést keltenek s érdeklődéssel [illegible] nek az ügy további fejleményei elé.

— **Párolt hang.** „La Musique“, egy párisi fólyóirat azt irja, hogy egy lyoni orv[illegible] Sandwas uj rendszert talált fel a hang [illegible] gasitására és mélyitésére. Ez különféle jó[illegible] latu páráknak belélegzése által történik. C[illegible] racao-pára két hangmagassággal emeli a [illegible] hangot, mig a fenyőpára a hangot két fok[illegible] kal mélyiti. Kávé- és cognacpárával a köz[illegible] hangokat erősitjük. Ajánljuk Nagyváradi [illegible] időző énekeseink figyelmébe.

— **Az orosz birodalom lakossága.** Oros[illegible] országban bevégezték az első általános né[illegible] számlálást, a melyet február elején kezdt[illegible] meg. — Az eredményt most tették köz[illegible] Európai Oroszország 94,188.750 lakossal, a [illegible] Lengyel királyság — 9,442.590, Kaukázus[illegible] 9,723.553, Szibéria és Szakhalin 5,731,73[illegible] a nagy orosz sikság 3,475.471, Turkesztá[illegible] 4,175.101, Finnland nagyherczegség 2,527.30[illegible] és a bokharai és khivai telepitvények 6.112 [illegible] lakossal szerepelnek. — Az összlakosság

---

sokkal szabadabban fogok lélegzeni, midőn a tengeren leszünk.

Esküvönk napjára virradunk, ez évben ez a legszebb tavaszi reggelünk. Az enyhe nyugoti szellőben, a verőfényben, a bárány felhökkel behintett kék égben, és a méhek zongásában, édes hirnökeit látjuk a nyárnak. A kis kertünkben levő galagonya sövény tele van fehér virágokkal; egy napos szegletben a jérikoi loncz kuszott fel a lugasra; és a virágok édes illata bejön hozzánk a nyitott ablakon, a mint Matild és én az utolsó étkezésünk mellett ülünk a kis reggeliző szobánkban.

Egyikönknek sincsen valami különös jó étvágya. Egy csésze kávét megiszunk, és aztán hallgatva ülünk egymás mellett.

— Mari, én át fogok menni hozzátok, mondja végre Matild kissé fátyolozot hangon. Bátran és édesen mosolyog reám, de könnyein keresztül.

— Matild, jöjj minél hamarább, — mondom.

— Megyek édesem; de előbb valami dolgom van, a mit el kell végeznem.

Kezünk egy más kezét keresi, és hallgatva igy ülünk egy pár perczig. Ekkor a Tilda vállára hajtom a fejemet.

— Drágám, mondja ő, remegő hangon, reménylek — és imádkozom, — a boldogságodért.

— Kétséges az előtted? — kérdem.

— Nem, édesem.

— De a „nemed“ egy kissé kétségesen hangzik. Oh, Matild, reménylem, hogy helyesen cselekszem!

És ő, a kinek annyit köszönhetek, egy kissé közelebb von magához és gyöngéden megcsókol; de én észreveszem, hogy utolsó szavaimat válasz nélkül hagyja.

— Tudom, hogy te azt gondolod, hogy nem cselekszem helyesen, folytatom. Néha, én is azt gondolom; de kételyeimet és felelmemet igyekszem magamtól elvetni. Matild, én kevesebb vétséget követek el, mintha őtet visszautasitottam volna. Oh, én ezt hiszem, valóban, hiszem! Nem egyedül azért, mert boldogságot biztositok magamnak, de őtet is boldoggá teszem! Ha fenn állott volna az a veszély, hogy e házasság által szégyent hozok a nevére, vagy, hogy szerencsétlenségemnek az árnya vetődne reá, akkor nem egyeztem volna bele e házasságba.

De, Ángliától távol, ki tudja azt meg valaha, hogy én Lynde Lettice voltam? A felösmerés esélyei nagyon csekélyek. Tildám, mondd, hogy te is azt gondolod!

— Igen, drágám, én is azt gondolom.

— Mi oly messze leszünk! — mormogom.

Beszéd közben felállok, és az ablak felé megyek. Egy perczig a fehér menyasszonyi ruhában össze kulcsolt kezekkel állok és nézek ki.

— Az ember akkor érzi legjobban, hogy ez az ország otthona, midőn el akarja azt hagyni, mondom félig bánkodó hangon. A tavaszi reggelek mily szépek! A tavasz külföldön sohasem látszik félanyira ily tisztának és szépnek. A szellő mily szelid és üde! Én gyakran fogok Dartmoorról, és a nagy árnyékokról álmodni, Matild, nézz azokra mostan! mint vándorolnak csendesen a drága föld felett, melyen az édes illatu jeneszter, és a galagonya virul! Azt kivánom, hogy bár ne kellene elmenni!

— Csitt!

A suttogva mondott figyelmeztetés Matildtól jön, és a mint megfordulok, Pált látom az ajtó közben állani. Egy pillanatig nem jut eszembe, hogy mennyit mondtam, hogy hangom és a modorom mit árultak el. Arczom hirtelen elpirul, és Pál észreveszi a zavarodásomat, a mint előre jön, hogy üdvözöljön.

— Mari, ez olyan vallomás, a mit soha sem voltam képes töled nyerni, jegyzi meg nyugodtan.

— Édesem, csak ugy meggondolatlanul beszéltem.

— Hangodban az igazi bánkodás csengése volt.

De Matild vidáman szól közbe.

— Én azt gondolom, hogy Mari örömest megy el, mondja megnyugtatólag.

— Igen, ő szereti nekem azt mondani, — válaszolja Pál, sovárgó szeretettel nézve én reám.

— És az igaz — mondom neki halk hangon.

— Az átszállásra megvette a jegyeket? — kérdi Matild.

— Igen — válaszolja Conway.

— Önnek és Marinak egy kis házat kell számomra a szomszédságokban keresni, vagy épittetni, — folytatja Matild. Itt van valami dolog, amit el akarok végezni; de mihelyt az meg lesz téve, össze pakolom a holmimat és kimegyek magukhoz.

Pál reám néz, mig Matildra hallgat, és becsületes szürke szemeibe fokozatosan mosoly lopózik.

— Mily szép vagy édesem! — mondja egy pillanat multa édes szeretettel.

— A ruhám érdeme! — válaszolom.

— Valóban! Én előttem ez a ruha nagyon egyszerünek látszik. De miért nem öltözködnek az asszonyok mindig fehérbe?

— Most praktikusok, és a mosónék számláit előre látják, válaszolom nevetve.

Az ablak rámájához támaszkodom, és a napfény reám esik ott, a hol állok.

— Mari, mondja Pál, mialatt komoly tekintete rajtam nyugszik — én egy nagy vétséget követtem el — mindig azt képzeltem, hogy a te hajad barna.

— Minthogy az is!

— Gyermek leány korában arany szinü volt — mondja Matild meggondolatlanul.

— Most is aranyos, — erősiti Pál. Ah, most elmozdultál a napfénytől! Mi az Mari, miért vagy ugy megrémülve? Az arany haj nagy szépségnek van elösmerve!

De gyors mozdulattal elfordulok az ablaktól és Matild nehány perczre leköti a Pál figyelmét, mig én esztelen zavaromból helyre jövök.

Pál, Matild és én együtt megyünk a templomba; Betty bezárja az ajtót és nehány lépésnyi távolságra utánnunk jön.

A mi esküvőnk korai órára volt kitüzve, mert a szertartás után rögtön Livornóba kell utaznunk. Csendes és egyszerü az esküvőnk, Betti az egyedüli néző. Nincsen koszorus leányom, sem Pálnak vőfélye; a rektor a násznagyom és Matild az egyedüli vendég.

A lelkész nem hadarja át a szertartást, egyszerüen, értelmesen és komolyan olvassa és az egész idő alatt a nyitott ablakon keresztül édes illat árad be.

A szertartás bevégződött; Pál és én férj és feleség vagyunk. Mintha álmodnám, hallom a rektort, — a mint az uj nevemen szólit meg.

Szerencsés utat kiván nekünk és igazi őszinteséggel a kellemes hangjában, azon reményét fejezi ki, hogy a jövőben boldogság, megelégedés és jólét vár reánk. Pál megigéri, hogy midőn uj otthonunkba le leszünk telepedve, irni fog neki és aztán, egy meleg kézszoritással és egy utolsó „Istenhozzáddal“ elbucsuzik tőlünk a rektor és a verőfényes lápon egy felé megy, — mig én és férjem, a hüvös templom pitvarából kijőve, az ellenkező irányba megyünk.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

129,211.113 főre rug, mig 1851-ben csak 67,380.645 lakost számláltak meg. Oroszországban 19 város van, a melynek lakossága meghaladja a 100,000 főt; első helyen Szt.-Pétervár áll 1.267,023, a második helyen Varsó — 614,152, a harmadikon Moszkva 988,610 lakossal.

— **Hogyan gondolkozunk?** Mindenre akad manapság már tudós s igy ne lepjen meg bennünket, hogy egy nagyszakállu német professzor tanulmányt irt a gondolkozásról. Megfigyelte azt a különös, de igaz dolgot, hogy a férfiak ruháin a gombok jobbra vannak, a kabát balfelét kell tehát a jobb felére gombolnunk, mig a nőknél ez épp ellenkezőleg van. Attól az időponttól kezdve, a mióta gombok jöttek divatba, tehát már 1300-tól kezdve, a képek, szobrok, divatfestmények mind azt bizonyitják. Elődeinek, a mikor a felsőruhát elől szépen csatolták össze, tetszés szerint váltogathatták a jobb vagy balkarjukat. — Később a ruhát oldalt, a vállon csatolták össze s pedig a jobb vállon s csak a bal kézzel fegyverezhették ezt. A ruhát balról jobbra kellett magukra teriteniök. Annak oka, hogy a ruha nyilása volt, ennek magyarázata abban keresendő, hogy a kardot forgató jobb kéznek szabadon kellett mozognia. A nőknél ellenkezőleg balfelől volt a ruha nyilása, mert a gyermeket rendesen a balkezükben hordtak minden időben. Érdekesen bizonyitják ezt a régi szent képek, a melyeken a kis Jézus mindig a Madonna bal karján ül. A ruháknak a jobb kézzel való begombolása azon az egyszerü tényen alapszik, hogy a jobb kéz az erősebb. Az ember jobb oldali részei általában erősebbek, kifejlettebbek a baloldalaiknál. Összefüggésben van ezzel a ténynyel az agy is; bebizonyitott dolog ugyanis, hogy a jobboldali testrészek mozgásának az agy baloldali, a baloldalaiaknak pedig az agy jobboldali része van a mozgató gócpontja. Az agy baloldali része sokkal jobban ki van fejlődve, mint a jobboldali. A nők szivük felől érzékenyebbek, mint a férfiak s azért bal kezüket használják inkább testük megvédésénél. Mindezek a megfigyelések alkalmasak arra, hogy megvilágitsák azt a régesrégi tapasztalatot, hogy a férfiak balról jobbra, a nők pedig jobbról balra gombolják öltönyüket.

— **A legboldogabb városka** az egész világon kétségtelenül Klingenberg, a Majna partján. Ott a polgárok nemcsak, hogy nem fizetnek községi adót, de még ők kapnak. A városnak nagyon jövedelmező agyag-áru-gyára van, mely a mult évben 90,000 márka tiszta jövedelmet hozott. Ezt az összeget fölosztották az erre jogosult 300 polgár között, a kik ezt a város kasszájából fejenkint 300 márka osztalékot huznak.

— **Drága éhinség.** Most adta ki az indiai kincstári hivatal a tavalyi éhinség költségeinek kimutatását. Ebből az irásból kitünik, hogy a kincstár tizedfél millió forintot osztott szét a nagy nyomoruság enyhitésére, 7 milliót engedett el adóban és adott kölcsönökben, magánosok részéről pedig több, mint 20 millió forint gyült össze. Az egész összeg körülbelől harmincz millió forintba kerül. Azonkivül megemlitik az angol lapok, hogy a nagy inség idejében rettenetes sok öngyilkossági eset is történt. Ezt valami mérges fü okozta, a melyet, egyéb ennivaló hiányában, nagy mértékben fogyasztottak. Mindent összevéve, az éhinség töméntelen sok pénzébe és emberébe került az indiai kincstárnak.

— **A macskák királya.** Az élelmesség szerencsésen megmentett egy uriembert Amerikában.

Teljesen tönkrement, nem maradt csak néhány dollárja. Már arra gondolt, hogy valami más lakóhelyre megy, a mikor véletlenül egy érdekes közleményt pillantott meg egy ujságban. Arról volt benne szó, hogy az amerikai szücsök a macskabőröket külföldről kénytelenek importálni, hogy amerikaiak nem kapnak a macskatenyésztéshez, szóval kevés a macska! A jó kedélyü uriember elhatározta tehát, hogy macskákat tenyészt. Összevásárolt tehát ezer fekete macskát és ezeknek 1000 patkányt meg egeret szerzett be táplálékul. Amikor a macskák megnöttek, kisebb csapatokban széngázzal öli meg azokét a husokkal eteti a nagy patkányseregét. Kiszámithatja, hogy minden macskabőrért egy dollárt kap, elég jól megy az üzlete. A macskaállománya 15000-re rug s már a milliomosok egyenesen elérhető utján halad. A cime már megvan. Ha van vasut-, bánya-, petroleum-, gabona-király, mért ne nevezhetné ő magát a macskák királyának?!

TANÜGY.

A kendi-lónai áll. el. iskola évzáró vizsgáit f. hó 12-én délelőtt és délután tartotta meg Szentpétery Zsuzsika tanitónő és Péterfy Ferencz tanitó vezetése alatt, oly kitünő és fényes sikerrel és eredménynyel, hogy az összes jelen volt szülők és előkelő hallgatóságnak osztatlan megelégedését nyervén ki, e nap az egész község apraja és nagyjának örömünnep napja volt.

Az eredménynyel való megelégedésnek bizonysága és az általános örömnek fokozója volt az is, hogy a vizsgákon jelen volt gróf Teleki Miksáné az összes gyermekeket megajándékozta, vizsga után pedig megvendégelte; gróf Teleki László Gyula pedig 20 koronát, Nagy Lajos ny. esp. 2 kor., Magyarán János g. kath. lelkész, Lukács Antal, Szentpétery Zsuzsika, Péterfy Ferencz, Nagy Imre ref. lelkész 1—1 koronát adományoztak a kiváló érdem jutalmazására.

Midőn nevezett tanitóknak fáradhatlan működésükért s az az által elért szép eredményért a szülők és gondnokság nevében nyilvánosan is köszönetet mondok, ugyanakkor nem késem a grófi családnak s a többi szives adakozóknak, az egész vizsga folyamán tanusitott meleg érdeklődésükért, — szives türelmükért és adományaikért hálás köszönetemet fejezni ki. Nagy Imre gondnoksági h. elnök.

MÜVESZET.

Müvész gázsik. Érdekes pletykát közöl egyik budapesti napilap legutóbbi száma a budapesti szinész gázsiról, melyeknek olvastára nem egy görnyedő dijnok csapja össze a kezeit. Amit egyik-másik énekes vagy szinész ott fönt csak egy hónapi gázsiként vesz föl a szinház pénztárosánál, az a szegény dijnoknak egész évi fizetéseként is örökre elérhetetlen magas summa. De nem csupán a dijnokok irigyei a művész uraknak és művésznőknek, — bizony polgármesterek, főispánok, pénzügyigazgatók is sóváran tekinthetnek föl azokra a tekintélyes gázsikra, a miknek kicsinységét a magyar királyi opera egyik-másik tagja állhatatosan hirdeti. Magukra a miniszterekre is magasról néz le például Vasquez Moline grófné, a kir. opera drámai énekesnője, aki 18,000 frt évi fizeésért szátllitja a csengő hangot — havonta nyolczszor — a Wágner-féle és egyéb operákhoz. Perotti is mosolyog a Bánffy fizetésén, a kinek ő a páholyába esténként 400 frtért csapja ki a magas C-t. Föl kell pedig léptetni havonta hatszor, a mi a hét hónapos szezonnál 16,000 frtnak felel meg. Majd ennyit kap a másik tenorista, Larizza is, Ney Dávid, a kitünő basszista 14,000 frttal elégszik meg évente, Takáts, a baronista 13.000-rel. Tudniillik ennyire sikerült a követeléseiket leszoritania a gazdálkodó miniszteri biztosnak. Ábrányiné Wein Margit 12000 forintért csattogtatja pacsirta-hangját, de jövőre már tizenháromért. Dióssyné Handel Berta, a kit nagyon ritkán léptetnek föl az operában, 8000 frtot kap, mely négy év alatt 10,000-re emelkedik. Pewny Irén, Hilgermann Laura szintén 8000 frt évi fizetést huznak, Blätterbauer Gizellát, Pécs város szülöttjét, 7000 frttal szerződtették, egy ezerrel kapnak kevesebbet nála Rotter Gizella és Kaczér Margit. Már csak harmad- és negyedrangu énekesnő az, a ki ezen is alul fogad el a kir. operánál szerződést. A férfi énekesek közül Arányi a lirai tenorjáért 8000, Beck a baritonjáért 7000, Szendrői a basszusáért 6000 frtot nyugtáz mint fölvett összeget; Dálnoki, Váradi, Mihályi, Kornai, Kiss és Kertész segédénekesek fizetése 4000 és 2000 közt váltakozik. De azért ne tessék hinni, hogy csak operisták csavarják igy föl a gázsi igényeiket. Blaha Lujza, Küry Klára és Hegyi Aranka például 12,000 fixiumért szerződtek a Népszinház igazgatójával, de föllépési dijak czimén — a mikor tudniillik a köteles számon fölül lépnek föl — fölviszi egyik 20,000 forintra, másik 25,000-re is. Ezen felül kosztümátalányt is kapnak a primadonnák és pedig 500 forintot uj szerepenként. Küry akkor is megkapta a maga ötszáz forintját, mikor a „Két tacskó“-ban, mint csirkefogó csak néhány ócska rongyot kellett magára akasztania. Bárdi Gabi és Náday Ilonka 6000 frttal szerződtek, Csatai Zsófi, a Népszinház komikája 4000 frton felüli jövedelmet huz. A Népszinház férfi tagjai közül Szirmai 3000 frt fixumot és legalább ugyan annyi föllépési dijat kap, Solymosi, Németh József, Kassai és Tollagi 5000 forintot, Vidor 4000 frt fixumot és ugyan ennyi rendezői dijat, Kenedich 2000 frtért énekel, Raskó 2400-ért játszik, de ezek már kis gázsik a Népszinháznál, melynek karmesterei közül Konti 2500 frtot, Bokor 1500 frtot, Barna Izsó 1200 frtot kap, de a hány operettet meg népszinművet összekotyvasztanak, azt a Népszinháznak előadnia muszáj s ezen a csapon is derekas jövedelem csurog ki a kasszából. No a Nemzeti Szinház művészei nem a legrózsásabb kedvvel nézik a Népszinház- és Operabeli kollegák magas dijait, melyekhez képest az övék törpéknek látszik. — Náday, Ujházi, Vizvári hatezer forintos gázsit huznak és 2000 forintnyi személyes potlékot; Miháyfi 6000 forint évi fixumot, Gabányi 3000 forintot, a többi férfinak a fizetése 3—4 ezer forint között változik. Márkus Emilia 11000 forint évi fizetést huz, Jászai, Csillag Teréz 8—8 ezeret kapnak, Hegyesi Mari 5000-et, Priolle Kornélia életfogytig 6000 forintot. Mondanunk se kell, hogy valamennyi itt fölsorolt művész a vidéken vagy más szinpadokon tisztességes mellékjövedelmet harácsol össze, de azért korántse tessék hinni, hogy akármelyik művész tekintélyes adósság erejéig meg ne volna krétázva valami fekete táblán első sorban a saját direktoraiknál. Igy például Évva a népszinháznál mig annak igazgatója volt, évente 10.000 forint előleget jegyzett a költségelőirányzatába s mindig ennél többet adott ki a tagjainak. — Porzsolt az uj igazgató máris 30.000-en fölöl osztogatott ki előlegeket.

*

Áldor Juliska fellépése. Szinházunk elmult szezonjának énekesnője szerdán a Magyar Szinházban vendégszerepelt. Föllépéséről a „Budapesti Napló“ következőket irja:

A Magyar Szinházban ma este Áldor Juliska, a kolozsvári szinház volt primadonnája vendégszerepelt A gésák Mimóza szerepében. A vendégnek kellemesen csengő s a magasabb fekvésben erőteljes hangja van s szépen énekelte parthieját. Ami játékát illeti, meglátszik rajta, hogy rutinált szinésznő, a ki otthon érzi magát a szinpadon. Fellépését a közönség rokonszenvesen fogadta s énekszámait erősen tapsolta. Az előadásban, amely egyuttal utolsó operettelőadása volt az idei évadban a Magyar Szinháznak, bucsuzott nyári szünete előtt a szinház ifju szubrett-primadonnája, Ledofsky Gizella a közönségtől, a melyet alig két hónap alatt teljesen meg tudott hóditani magának. Mollyja ma este is csupa graciozitás volt s hangja is üde és zengő volt, mint mindig. Sziklay, mint Wuncsi, éltető lelke volt az előadásnak.

Egyleti élet.

Polgári Dal-egylet f. hó 12-éről elmaradt évi rendes közgyülését vasárnap f. hó 19-én d. e. 10 órakor tartja meg, melylyel a t. pártoló és müködő testület azzal hivatik meg, hogy tekintet nélkül a megjelentek számára, a közgyülés megtartatik.

IRODALOM.

A „Zenélő Magyarország“ zongora zenemü folyóirat junius 15-diki füzete különösen érdekes zenemü tartalommal jelent meg. Tartalmazza I. Zsadányi Ármánd, „Hej csicsóka, csicsóka“ és „Még azt mondják hej, huj!“ 2 magyar dalt. II. Wesner F. „Graziana“ uj társaskör tánczot. Táncz utasitással ellátva. III. Greizinger I. „Boldog csak az, a ki szeret“ dalkeringőt. IV. Halevy F. Eleazár dalát a „Zsidónő“ operából. Ily gazdag választékot és a legujabb zeneműveket találja meg a zongorázó közönség a „Zenélő Magyarország“ minden füzeteiben. Minden füzet 10—10 oldal zenét ad. Előfizetési ára az ép most meginduló III. évnegyedben 6 hasonló gazdag tartalmu füzetre 60 oldal zenetartalomnak 1 frt. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatalában Budapesten VI. Csengeri-utcza 62 sz. honnan mutatványszámot bárhova ingyen és bérmentve küldenek.

Mulatságok.

A marosvásárhelyi ev. ref. elemi és polgári leányiskola felszerelési alapja gyarapitására folyó évi junius hó 18-án, szombaton az elbai nyári szinkör helyiségében br. Kemény Kálmánné, sz. Báró Bánffy Polixéna védnöksége alatt hangversenynyel és élőképek előadásával egybekötött tavaszi mulatságot rendez.

*

Jegenye fürdőn f. hó 26-án (vasárnap) az egeresi Önk. Tüzoltó Egylet és az Érdélyrészi Kárpát egyesület egyetemi osztálya javára rendezendő juniálisra serényen folynak a előkészületek. Több oldalról vett értesülésünk szerint, nagyon sokan készülnek Kolozvárról e kedvesnek igérkező mulatságra. A meghivók iránt már a vidékről is sürün érdeklődnek, melyek a hét végén már kézhez jutnak. A rendező bizottság 72 tagból áll, melynek élén dr. Persián Viktor és dr. Csiky Tivadar elnökök, Bodor Antal, Fabinyi Rudolf Féder Vilmos és Fekete János alelnökök állanak. A kirándulásra készülő közönségnek felvilágositással szolgál ifj. BeteghLászló rend. biz. titkár. (Mezőgazd. Bank és Tkptár, Jókai-utcza 3.)

A legujabb tiz parancsolat.

A leghiresebb franczia gourmand, Brillat-Savarin, a kiknek neve a legszorosabban van összekapcsolva az inyenczség történetével, megirta az inyenczség tiz parancsolatát és elküldte azokat finom selyemre nyomatva Larochefoucaulde herczegnek, az ő legjobb barátjának.

A herczeg bevésette a nevezetes parancsokat két ezüst lemezre, szakasztott oly módon, mint a keletieknél a szent irás tiz parancsával szokásos és kifüggesztette éttermébe. Most is láthatók még a bretagnei családi kastélyban és hü forditásban igy hangzanak:

I. Az állat fal, az ember eszik, de csakis a szellemes ember érti az evés müvészetét.

II. A leves az éhes ember első vigasztalója. Aki csámcsogva kanalazza, vagy magába önti és aki adomáit a levesnél mondja el, azt ne türd meg asztalodnál.

III. Ha valakit meghivsz ebédre, ez azt jelenti, hogy arra a napra te vagy felelős testi jólétéért. Rossz ebéd elfogyasztására kényszeriteni őt és ennek fejében még a bókjait is kierőszakolni, a legnagyobb elaljasodás, a mire ember képes.

IV. A pecsenye a lakomák királya. A külseje ingerlő legyen, mint a szép asszonyé, de aztán legyen benne férfias erő és tartalom is. — Mohón ne edd, mert megérdemli, hogy megfontolva élvezd és ha szellemes adomákat tudsz, ilyenkor mondd el őket. De ne legyen hosszabb egy-egy adomád, mint az a fénysugár, a melyet a poharad szélét érintő napszikra kelt.

V. Pohárköszöntőt csak akkor mondjál, ha csakugyan van mondani valód és mialatt beszélsz, nézz a szép szomszédnőd szemébe; addig beszélj csak, a mig viszonozza nézésedet.

VI. A háziasszony kötelessége jó fekete kávéról gondoskodni, a háziuré, hogy kifogástalan legyen a bor és likör.

VII. Evésnél kövesd a papok példáját s ne a királyokét. Az utóbbiak nagyon is sietnek, ellenben a papok az evés igazi müvészetének letéteményesei.

VIII. Becsüld meg szakácsodat, hogy sokáig jóétvágyu lehess ezen a földön.

IX. Borod vén legyen, pecsenyéd fiatal: az ugynevezett veszedelmes kór csakis a vadpecsenyénél van helyén.

X. Ne feledd el soha, hogy a gyomrod nem napszámos és hogy nem lehet őt munkára kényszeriteni. Kissebb csapás rád nézve, ha kedvesed elhagy — mert ez a veszteség pótolható, — mintha gyomrod mondja föl a barátságot: mert őt nem pótolhatja senki.

Jótékonyság.

Nyilvános számadás és köszönet. A vörös-kereszt egylet Kolozsvár városi választmánya által az Erzsébet-Mária Vörös-Kereszt kórház javára f. év május hó 30 és 31-én rendezett szinházi előadások összes jövedelme 1395 frt 50 kr. volt, melyből levonva a kiadásokat 675 frt 27 kr, marad tiszta jövedelem 720 frt 23 kr.

Kedves kötelességének ismeri a választmány ez uton is hálás köszönetét nyilvánitani mindazon buzgó rendezőknek és szives közremüködőknek, kik ezen szinházi estélyek szép sikerét megalkották. Első helyen Inczédy Samuné urnőnek, ki nem csak egyik első inditványozója és fáradhatlan rendezője volt ez ünnepélyeknek, hanem a kedvező eredmény sok részben az ő személye iránti tisztelet és szeretetnek is tulajdonitható, mely által a közremüködők legtöbbjét megnyerte, gr. Bethlen Pál urnak, ki felkérésünkre szivesen vett részt az élőkép rendezésben, s ez ügyben többször jött Kolozsvárra, nem kimélve sem fáradságot sem anyagi áldozatot; továbbá dr. Zgorszky Lászlóné és dr. Ováry Kelemenné urnőknek, gr. Haller József valamint Papp Gábor, Megyeri Dezső szinmüvész, Deáky Albert és Toczauer Hugó honv. százados uraknak, kik mindnyájan teljes odaadással buzgolkodtak a rendezés körül. A szereplők között nagy köszönettel tartozunk első helyen Korbulyné Gerő Lina urhölgynek, ki nemcsak szives közremüködése és müvészi játékával ajándékozott meg, de még anyagilag is áldozott, többször utazva Kolozsvárra az ügy érdekébe, valamint Halász Adél kisasszonynak, ki gyönyörü énekével nagyban emelte az est sikerét, Farkas Ödönné a töle már megszokott müvészi zongora kiséretével; ugyszintén az összes urak és hölgyeknek, kik részint az élő képekben, részint a szindarabokban voltak szivesek közremüködni, nevezetesen, Bethlen Éva grófnő, gr. Lázár Istvánné, Nappendruck Kálmánné, Bánffy Elza bárónő, Ákoncz Paula, Fischer Margit, Halász Fatime, Máthé Izora, Incze nővérek, Abrudbányai nővérek, Béldi Emma grófnő, Simay Ferenczné, Váradi Dóra, Csipkés Mariska, Rosenberger Fánny, Fülöp Ilonka, Jokszman Ödön, Hatházy Sándor, Czakó Jenő, Ludvig Alfréd, Benel Antal, Csankay Gyula, gr. Draskovich István, Fábiny Arthur, Fekete N. Béla, Gaál Elemér, Gálffy György, gr. Haller József, Ignácz István, Toczauer Ödön, Tömösváry Miklós stb.; továbbá a t. szülöknek, kik szivesek voltak megengedni, hogy kedves gyermekeik — Biró Szaniszla, Benigni Idus, Fári Margit, Felszeghy Jolán, Havas Alexandrin, Kuncz Vili, Poszler Ida, Olga és Marcsa, Veres Margit, Szabó Vaja, Lukáts Ilonka, Salamon Ilma, Ákoncz Ilonka, Halász Ilonka, Adorján Idi, Veress Lajos, Deáky Iván, Simay Feri, Szadeczky Pista, Kozma Gyuri, Somodi fivérek stb. stb. — az Unió s más képekben részt vegyenek.

Külön köszönet illeti Bölönyi József Nemz. Szinh. intendánst, ki a jótékony czél iránti nemes jó indulata folytán, a szinházat dijtalanul engedte át, mindkét estére s ezen kivül N.-Váradról segitséget is küldött.

Végül köszönetet kell mondanunk Farkas Ödön zenecons. igazgatónak s a vezetése alatt müködőknek, kik azon nagyszabásu hangversenyben szivesek voltak részt venni, ugyszintén a cs. és kir. 51. ezr. és a m. kir. 21. honv. gy. ezred zenekar azon tagjainak, kik közre müködtek, valamint Borsay J. karmester. Nem Különben hirlapjaink t. szerkesztőségeinek, szives támogatásukért.

Az egylet nevében köszönettel nyugtázzuk Hegedüs Sándor orsz. gy. képviselő 52 frt, br. Bánffy György 2 frt, és br. Wesselényi Istvánné 2 frt. felül fizetését.

A Vörös-Kereszt Egylet Kolozsvár városi választmánya nevében: Gr. Schweinitz Gyuláné elnöknő, gr. Lázár István alelnök, dr. Benel János titkár.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósitásai, és sürgöny-levelei.)

50 éves forduló.

Bukarest, jun. 17.

A román forradalom proklamálásának 50 éves fordulóját, mint Bukarestből jelentik, a kidolgozott programm szerint junius 23 és 24-én fogják megünnepelni. Ez alkalomból az egész várost fényesen feldiszitik, este kivilágitják. Azon ünnepi menetben, mely a városból a szabadságtérre vonul, részt vesznek: az 1848-ból még élő hősök, a vidéki egyesületek és küldöttek. Ugyanekkor helyezik el a szabadság téren a nemzeti emlék alapkövét is.

Ki lesz az államtitkár?

Budapest, jun. 17.

A belügyminiszterium államtitkárának Latkóczy Imrének a közigazgatási biróság alelnökévé történendő kineveztetése alkalmából a sajtó egy része egész sorát közölte azon személyiségeknek, a kik a belügyi államtitkárságra lennének kiszemelve. Mint megbizható forrásból jelentik, Dárdai Sándor áll. számvevőszéki alelnök az, kit mértékadó körökben első sorban kivánnának e fontos állásra annyival is inkább megnyerni, mivel a közigazgatási reformmal kapcsolatban egész sora a kodifikatorius javaslatoknak vár elintézésre, a melyek kivánatossá teszik, hogy Dárdai Sándor széleskörü ismereteit e téren érvényesitse.

Kézfogó a görög királyi családban.

Budapest, jun. 17.

György görög királyi herczeg jegyet váltott Vladimir orosz nagyherczeg, a czár nagybátyjának leányával. Az eljegyzés hivatalos közzététele a napokban fog megtörténni.

A háboru.

Köln, junius 17.

A „Köln. Ztg.“ jelenti: Megbizható értesülések szerint mindama kombinácziók, a melyeket a spanyol sajtó, valamint politikai körök ahoz füznek, hogy Németország a Filippi-szigetek kérdését illetőleg a semlegességből állitólag kilépni szándékoznék, teljesen alaptalanok. Spanyol hivatalos körökben német hajóknak Manillába érkezését nagyon természetesnek találják, mert a németek ottani nagy érdekei védelmet igényelnek.

A franczia kormányválság.

Páris, junius 17.

Faure elnök tegnapelőtt d. e. Brisson-t és Charles Dupuy-t fogadta, a délután folyamán pedig Ribot-t, Bourgeois-t és Peytral-t fogadta. Azt hiszik, hogy az elnök holnap délelőtt azt a politikai személyiséget fogja magához hivatni, a kinek felajánlja a kabinetalakitást.

Munkások a kereskedelmi miniszternél.

Budapest, jun. 17.

A kőmives és ács munkásoknak 10 tagból álló küldöttsége volt tegnap munkás ruhában a kereskedelmi miniszternél, s panaszt emeltek a budapesti épitőmesterek ipartestületénél uralkodó törvénytelen állapotok miatt. A panasz éle kiválóan dr. Horváth János iparhatósági biztos müködése ellen irányult, a ki a békéltető bizottsági és beteg pénztár választmányi tagok választását már két izben elhalasztotta. A küldöttség 3000 munkás előirásával ellátott memorandumot is nyujtott be, melyben kérik az iparhatósági biztos elmozditását. A miniszter megigérte a küldöttségnek, hogy az ügyet meg fogja vizsgáltatni.

A pestis.

London, jun. 17.

A Reuter ügynökség jelenti Kalkuttából: Chandertagorban egy pestis-eset fordult elő. Egy kalkuttai mohamdán meghalt.

Időjárás.

Budapest, junius 17.

Az orsz. meteorologiai intézet jelentése 1898. jun. 16-án: Az északkeleti megyék kivételével az egész országot általános esőzés boritotta el. Az eső mennyisége 20 miliméter fölött volt: Csáktornyán és Herényben, 10—20 mm. között: Sopron, Keszthely, Károlyváros, Zombor, Ujvidék, Trenkova, Zsombolya, Nagylak és Szeged vidékén, 5—10 mm. között: Kis-Kartal, Magyar-Óvár, Budapest, Zágráb, Eszék, Pancsova, Temesvár, Arad, Kolozsvár és Vajdahunyad állomásokon, 5 miliméternél kisebb volt az északkeleti állomások kivételével az ország többi vidékein. Az idő hüvösebb lett, az éjjeli hőmérséklet azonban 10°-nál alább nem szállt.

Országgyülés.

Budapest, jun. 17.

A Ház mai ülésén a fogyasztási javaslatokat harmadszor is megszavazták.

A boritaladó Horvát—Szlavonországba való behozatalát hasonlólag megszavazták.

Megszavazták a zsibo-nagybányai viczinálist.

A Ház tudomásul vette az iparfelügyeletnek az épitő iparra való kiterjesztéséről szóló jelentést is.

Ezután Perczel igazságügyminiszter felelt Molnár János interpellátiójára.

Főrendiház ülése.

Budapest, jun. 17.

A főrendiház mai ülésén Tóth Vilmos elhunyt elnök emlékét jegyzőkönyvbe iktatták.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLOS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHALY.

NYILTTÉR.

Előkelő üzletben **pénztárnoknői**, illetve **elárusitónői** állás azonnal betöltendő. — Czim a kiadóhivatalban.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

Pályázat.

Az államilag segélyezett kolozsvári unitárius főgymnasiumban **egy helyettes tanári állásra,** a mennyiségtan természettudományi szakra, 800 frt évi fizetéssel pályázat hirdettetik. A pályázni kivánók szabályszerüen felszerelt folyamodványaikat **f. évi julius hó 31-ig** küldjék be főt. Ferencz József unitárius püspök urhoz Kolozsvárra.

Az Unitáriusok Egyh. Képv. Tanácsának határozatából:

FERENCZ JÓZSEF, unitárius püspök. KOVÁCS JÁNOS, tanügyi jegyző.

Sz. 109.—1898. 453. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az oklándi tekintetes kir. járásbiróság 1898. évi 785. pol. számu végzése következtében Dr. Walencsik Ferencz ügyvéd által képviselt özv. Szabó Józsefné hagyatéka javára sándorfalvi Bara Mihály s társa ellen 40 frt s jár. erejéig 1898 évi Április hó 1-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le foglalt és 455 frt. 80 krra becsült I., Bara Mihálynál 1—10 f. sz. alatti 271 f. 80 kr. értékü. sertések, juhok, gazdagsági eszközök, 2 kancza. II., Ifj. Bara Mózsesnél 11—12 f. sz. alatti 184 f. értékü 2 tehén, 12 juhból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbiróság 2012—1898. sz. végzése folytán 40 frt tőkekövetelés, ennek 1892. évi április hó 22. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 53 frt 60 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig s Bara Mihály ellen külön még 20 frt perköltségért Sánndorfalván a községi birói háznál leendő eszközlésére **1898 évi junius hó 23. napjának d. e. 8 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Oklándon, 1898 évi május hó 18. napján.

Lőrinczi Károly,
kir. bir. végrehajtó.

A London-utcza 17. számu ház

örökáron eladó!

A ház vizvezetékkel van ellátva.

Értekezhetni: **Belközép-utcza PAPP KRISTÓF üzletében.** 395. 5—5.

Egy jó zongora

költözködés következtében

olcsón eladó!

Megtekinthető külmonostor utcza 37|a. a gyógyszertár mellett az emeleten. 431. 3—3

Ajánlom szabadalmazott

jég-hűtőimet,

melyek igen takarékos jég-medenczével vannak fölszerelve.— Hentes üzletek, tej elárusitók és privát-házaknak raktáron áll 10 frttól 200 frtig szolid kivitelben. 330. 10—10.

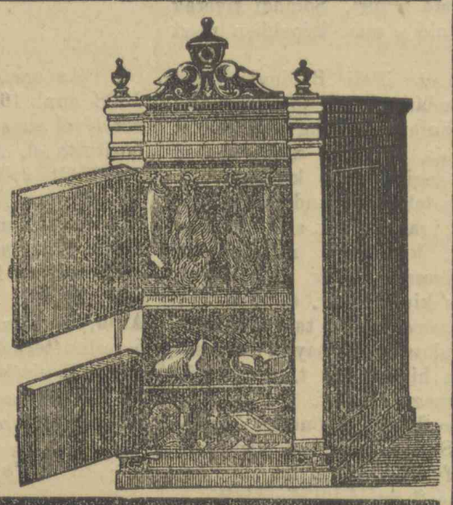

Kiváló tisztelettel

Seemann J.
lakatos, tizedes mérleg, jéghütő és fuvó-készitő.

Kivánatra árjegyzék ingyen küldetik.

Tüdőbetegségek,

(chronikus katarrhusok és tüdősorvadás)

gyógyithatók

e kitünő hatásu és teljesen ártalmatlan

„Glandulēn“ használata által.

Glandulēn a legjobb szer bármilyen nemü tüdőbetegségeknél. Bámulatos sikerek régebb és előrehaladottabb tüdőbetegségeknél; bizonyittatnak gyógyult betegek és hirneves orvosok által.

Glandulēn a legbiztosabb ismert szer, minek segitségével a természet a testben gyógyitja a tüdőbetegségeket. A szervezet Glandulen hiányával megbetegszik. Glandulen czélszerü használata fokozza a természe tes gyógyulást.

Glandulēn nem mésterséges uton előállitott vegyi szer, melyeknek többnyire nem kivánt kellemetlen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan, huzamosabb használatra is.

Glandulēn előállittatik dr. Hoffmann utóda által Meerane (i/S) vegyi gyárában egészséges állatoknak tüdőmirigyeiből. Tablettákban, kellemes és alkalmas alak bevevésre. Minden egyes tabletta tartalmaz 0·25 Glandulen-nek megfelelő 0.05 besüritett mirigy-anyagot és 0·20 izjavitó tejczukrot.

Glandulēn törvényilag védve és szabadalmazva van, utánzatoktól óvakodjék. Változatlan alakban minden gyógyanyagot tartalmazó Glandulen kapható minden gyógyszertárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db) és 1 frt 50 kr. (50 db). Ott, hol nem kapható, forduljon a főraktárhoz:

DIÁNA gyógyszertár, Budapest, Károly-körut 5. sz.

honnan kivánatra terjedelmes ismertetés és használati utasitás, orvosoknak, valamint betegeknek bérmentve küldetnek. 363. 4—10

Sz. 813—1898. 451. (1—3.)

Árverési hirdetmény.

Alólirtt község előjárósága ezennel közhirré teszi, miszerint Fejérd község vadászati joga az 1883 évi XX. t. cz. 3. §. értelmében 1898 augusztus 15-től 1904 augusztus 15-ig azaz egymásután következő hat évre a Fejérd községházánál **folyó hó 26-án délután 3 órakor** megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek haszonbérbe fog adatni

Kikiáltási ár 50 frt.

Mi azon hozzáadással tétetik közhirré, hogy az árverési föltételek Fejérd községházánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A községi előjáróságtól.

Fejérden, 1898 junius 14.

Koch Károly h. jegyző. **Pop Vasilie** f. biró.

Bernstein padló-fénymáz,

Pillanat padló-fénymáz,

Email Glasur fehér és szines

fest és fényez egyhuzamban.

A MARX LAJOS Bécs, Mainz és Szentpétervár fény- és festékgyárából.

Gyorsan száradó, tartós és mindenkivel kezelhető fénymáz, padló, **konyhabutorok és bárminő fa, vas vagy báldog házi eszközökre.** Kitünő **mosható festék falra,** konyhai öblitő helyeken.

Raktára: **Gergely Ferencz, Biasini Sándor és ifj. Pere István.**

246 12—12.

Solymosy és Kósch gépgyár vasöntőde

Kolozsvárt.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy a RAJKA-féle 1840-ben alapitott jelenleg SOLYMOSY és KÓSCH czég alatt fennálló Kolozsvárt **felső-szén-utcza 11. sz. alatt** levő gépgyár és vasöntőde valamint **br. Wesselényi Miklós-utcza 19. sz.** alatt fennálló vas- és szerszám-kereskedés a mai napon kizárólagos tulajdonomba ment át, s mindkét üzletet az eddigi SOLYMOSY és KÓSCH czéggel fogom folytatni, Kósch Rezső eddigi czégtársam müszaki vezetése mellett.

Főtörekvésem oda irányul, hogy a t. megrendelő és vevő közönség előtt gyáram és üzletem eddigi jó hirnevét pontos szolgálat és jutányos árakkal tovább is kiérdemeljem.

Kérvén a t. közönség további szives pártfogását és megrendeléseit maradok

Kolozsvárt, 1898 Junius 16-án.

kiváló tisztelettel

Solymosy Olivér,
a Solymosy és Kósch czég tulajdonosa.

450. 1—2.

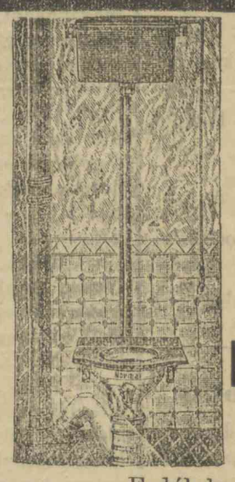

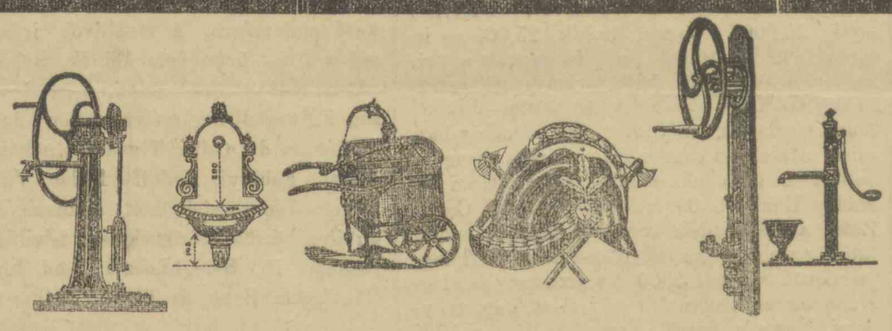

Kolozsvári vizvezeték és csatornázási vállalat.

Bejegyzett czég. — Főtér 18. sz. — Telefon 324.

Erdélyben a legrégibb és legnagyobb, szakszerüleg berendezett müszaki üzlet, szakértő tanult munkásokkal.

Létesit, **házi vizvezeték, fali kagylók, zuhanyok, fürdők, mosdók, öntöző és tüzcsapok, Closettek, Pissoárok, Vizgyüjtők, vizlecsapolások, alagcsövezés és csatornázásokat.**

Felszerel, mindenféle **kutszivattyukat,** egyszerü, szivó és nyomó szerkezetekkel, **tápszivattyu és épitkezési szivattyukat.**

Javit és átalakit, **tüzoltói fecskendőket,** mindennemü **szivattyukat, fürdőtelepeket és vizvezetéki berendezéseket.**

Raktáron tart és legolcsobb gyári árakon szállit: **Csöveket, Kőagyagból, Cementből, öntött vasból, vont vasból, onból, ólomból és rézből. Fém, réz és vascsapokat és felszerelési tárgyakat, gőzgépekhez, gázhoz és vizvezetékhez. Ruggyanta áruk tömlők, tömöritések és ásbestekből dus választék.**

Tervezetek és költségvetések ugy helyben mint a vidék részére dijtalanul készittetnek.

A nagyérdemü közönség szives pártfogását kéri

Kolozsvári vizvezeték- és csatornázási vállalat
Kolozsvárt, főtér 18. sz. telefon 324.

309. 14—20.

Ujabb árleszállitás!!

— Üzlet teljes felhagyása miatt törvényes végeladás! —

Féláron

szerezheti be bárki teljes szükségletét. Hallatlan olcsó árakban, óriási választék a legszebb tavaszi és nyári czikkekben.

Legszebb voile	**13 krtól,**	**Pamutvásznak.**
Oxfordok	**12 krtól,**	**Sifonok.**
Szőttesek	**16 krtól,**	**Asztal-nemüek.**
Pikék	**28 krtól,**	**Ágygarniturok.**
Atlasz szaten	**26 krtól,**	**Paplanok.**
Női ruhaszövet	**25 krtól,**	**Függönyök.**

Női, férfi fehérnemüek- és béllés áruk, és még számos ezerféle hasznos czikk.

Összes áruraktár berendezéssel együtt eladó. Ismételadóknak nagy árengedmény.

326. 8—25 Hirdetésem valódiságáról személyesen lehet meggyőződni.

NOVÁK ALBERT
Hid, utcza-Ferenczy-palota.

Ny. Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.